

Nr 45.

Af herr **Indebetou m. fl.**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående öfverlämnande till Riksdagen att besluta om de till upprätthållande af lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna erforderliga utgifter m. m.*

Sedan den af Kungl. Maj:t den 2 februari 1907 tillsatta skeppsmättningskommittén till chefen för sjöförsvarsdepartementet öfverlämnat sitt betänkande och förslag angående ifrågasatt öfvergång till den s. k. engelska regeln i svensk skeppsmättningslagstiftning, har såväl frågan om att i samband med en ändring af nu gällande mättningsregler vidtaga en omläggning af fyr- och båkmedlens förhållande till statsbudgeten som äfven frågan om fyr- och båkafgiftens storlek åter blifvit aktuella.

Dessa frågor hafva vid upprepade tillfällen varit föremål för Riksdagens behandling på grund af såväl kungl. propositioner som enskilda motioner.

Därjämte hafva olika korporationer bland sjöfartsnäringens utöfvare genom petitioner eller på annat sätt under de senare åren hänvändt sig till statsmakterna med anhållan om ändring i nuvarande bestämmelser beträffande skeppsmätningen och afgifterna till lots- samt fyr- och båkväsendet.

Man synes sålunda med fullt fog kunna påstå, att dessa frågor äro synnerligen aktuella och snarast möjligt tarfva sin lösning.

Otvifvelaktigt torde äfven tidpunkten därför vara inne just under denna riksdagsperiod, då man med säkerhet kan förvänta, att statsmakterna under denna tidsperiod skola vidtaga de ändringar i nuvarande bestämmelser för lots- och fyrväsendet, hvilka på grund af ett införande af den

s. k. engelska mättningsregeln blifva en nödvändighet. Den ofvannämnda skeppsmättningskommittén har äfven i anledning däraf föreslagit vissa ändringar i afgiftssatserna till fyrväsendet.

Till belysande af huru föga de nuvarande förhållandena inom lots- och fyrväsendet motsvara vare sig sjöfartens eller lotsstyrelsens kraf i ekonomiskt hänseende förtjänar framhållas, hvad skeppsmättningskommittén i sitt uttalande härom anfört. Bland annat framhåller kommittén, hurusom lotsstyrelsen anser, att de nuvarande sjöfartsafgifterna ej äro tillräckliga för mötandet af berättigade kraf på vare sig förbättrade löneinkomster åt personalen vid lotsverket eller till underhåll och nyanskaffningar af fyrväsendets materiel, utan måste verkets nuvarande inkomster för dessa ändamål väsentligen höjas.

Med nutidens stegrade trafik och krafven på större säkerhet till sjöss synnerligast med hänsyn till de sjöfarande följer gifvetvis äfven ökade fordringar på bättre och talrikare fyrar och andra sjömärken till navigeringens underlättande och säkerhet.

Men oaktadt sjöfartens afsevärda utveckling under de senare åren hafva lotsväsendets inkomster dock ej ökats i tillnärmelsevis sådan proportion och ha svårigheter ofta förefunnits att kunna tillgodose ens de allra nödvändigaste krafven på förbättrade fyranordningar.

Det torde ock för enhver med sjöfarten någorlunda förtrogen person vara fullt klart, att detta missförhållande bör afhjälpas snarast möjligt, och att lotsverket erhåller ökade medel till sitt förfogande. En kortfattad redogörelse för lotsverkets inkomster torde därför här nedan först böra lämnas.

Lotsverkets förnämsta inkomst utgöres som bekant af fyr- och båkmedlen, hvilka år 1909 belöpte sig till 1,892,120 kronor, och erlägges dessa endast af i utrikes fart gående fartyg, under det att såväl fartyg i inrikes fart som kronans fartyg och utländska örlogsfartyg äro befriade från all afgift till fyrväsendets underhåll, ehuru de gifvetvis hafva proportionsvis minst lika stor fördel af fyrar och lotsverkets säkerhetsanstalter i svenska farvatten som utrikestrafiken.

Skeppsmättningskommittén framhåller dock i sin utredning angående de olika synpunkter, som till kommittén framförts om dessa afgifter, att den inrikes sjöfarten ej borde drabbas af någon fyr- eller båkafgift »ty det vore för hela landet af stor betydelse, att den inrikes sjöfarten utvecklades, och att den lilla fartygsflottan ej alldeles försvunne» m. m. Likaså anser kommittén, att fyr- och båkafgift å utländska örlogsfartyg,

oafsedt att det antagligen skulle strida mot internationell sedvänja, blefve för uppbörden af minimal betydelse.

Kommittén gör däremot till synes ingen invändning mot den från redarehåll med stor energi framhållna synpunkten om det oberättigade i att befria kronans fartyg från ifrågavarande afgift, då ju Sveriges örlogsflotta vore en hela landets angelägenhet. Då man sålunda med fullt fog kan påvisa det orättvisa uti, att den utrikes sjöfarten ensam skall bära alla utgifter för fyrväsendet, hvilket till afsevärd grad ej endast gagnar, utan är absolut nödvändigt för såväl den inrikes sjöfartens bedrifvande som äfven för statens fartyg i allmänhet, så synes det vara fullt befogadt, att staten deltagar i kostnaderna för utvecklingen och vidmakthållandet af en institution, hvilken till så afsevärd grad gagnar det allmännas intressen.

En ändring till det bättre härutinnan torde dock med hänsyn till det förhållandet, att lotsverket har sin särskilda budget oberoende af riksstaten, hittills hafva stött på formella svårigheter, och torde regering och riksdag hafva ansett, att lotsverket borde kunna själfständigt ombesörja sina utgifter inom ramen för sina af statsförvaltningen i öfrigt oberörda inkomster.

En gifven förutsättning för åstadkommande af en ändring uti här-
ofvan anförda förhållanden synes därför vara, att lotsverkets stat, liksom andra statsinstitutioner, helt inginge i riksstaten och fullständigt underkastades Riksdagens kontroll. Något verkligt skäl hvarför denna del af statsförvaltningen skall intaga en undantagsställning torde vara svårt påvisa.

I hvad mån statsverket skulle behöfva bidraga till lotsverkets behof, kommer ju en blifvande utredning att närmare bestämma, men blir detta gifvetvis beroende på fyr- och båkaavgiftens storlek. Att lotsverkets nuvarande inkomster ej äro tillräckliga för, vare sig personalens berättigade kraf på gynnsammare lönevillkor eller till förbättringar af fyrar och andra säkerhetsåtgärder vid rikets kuster, framgår tydligen såväl af Kungl. Maj:ts proposition vid innevarande års Riksdag som äfven lotsverkets nyligen gjorda framställning om förhöjning af fyr- och båkaavgiften för att under detta år kunna gifva personalen en rimlig löneförbättring. Ett ingripande från statens sida har sålunda visat sig nödvändigt för åstadkommande af endast de mest nödvändiga krafven från lotsverket.

Men utöfver detta ingripande från statens sida torde dock hänsynen till redarnes fullt motiverade och vid upprepade tillfällen gjorda fram-

ställningar om en lindring i nuvarande fyr- och båkafgifter kräva, att statens bidrag till lotsverket vid behof ökas i sådan proportion, att någon höjning af nuvarande taxesatser härför ej behöfver ifrågakomma.

Det enklaste och närmast liggande sättet för ett tillmötesgående af denna sjöfartens rimliga begäran torde ovillkorligen vara att, såsom skeppsmättningskommittén äfven synes förutsätta, låta den nuvarande afgiften af 25 öre per afgiftspliktig ton stå oförändrad för ångfartygen, men att samma afgift sänkes för segelfartygen till 20 öre per afgiftspliktig ton. Denna sänkning för segelfartygen är fullt motiverad af det förhållandet, att den engelska mättningsregelns införande lämnar segelfartygens tonnage så godt som oförändradt, under det att ångfartygen enligt kommitténs uträkning i medeltal torde minskas med cirka 20 % af nuvarande afgiftspliktiga tontal. Till bestyrkande af det befogade i redarnes begäran om att äfven efter den engelska mättningsregelns införande få behålla den nuvarande fyr- och båkafgiften af 25 öre per ton förtjänar i samband härmed anföras att — såvidt genom vårt lands representationer i utlandet kunnat utrönas — intet annat land har vidtagit någon höjning af fyr- och båkafgiften på grund af öfvergång från annan mättningsregel till den engelska regeln, utan hafva de härigenom förändrade förhållandena mellan inkomsterna och utgifterna för fyrväsendet reglerats genom respektive statsbudgeter.

Enligt 1908 års statistik öfver fyr- och båkafgifterna skulle ett bibehållande af den nuvarande taxesatsen för fyr- och båkmedlen efter engelska mättningsregelns införande medföra en minskning af dessa afgifter å cirka 333,000 kronor, hvaraf visserligen ännu cirka hälften komme på utländska fartyg.

Här ofvan anförda skäl för att lotsverkets stat kommer under Riksdagens bestämmande och att nuvarande taxesats för fyr- och båkafgifter må bibehållas synas oss vara mycket tungt vägande, och få vi därför hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t ville anhålla,

att Kungl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke må till Riksdagen öfverlämnas såväl att besluta om de till upprätthållande af lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna erforderliga utgifter som ock att bestämma de afgifter, hvilka såsom bidrag till nämnda ändamål må påläggas sjöfarten, samt där-

efter till Riksdagen afgifva de förslag, som må finnas af förhållandena påkallade.

Stockholm den 24 januari 1912.

E. Indebetou. Malte Sommelius. Edvard Lithander.

Nr 46.

Af herr **Hamrin**, om tillägg till 2 § i tulltaxeunderrättelserna.

Enligt anmärkningen till nr 445—466 i nu gällande tulltaxa får vid tullbehandling af väfnader afdrag ej medgifvas i vikten för omslag af papper eller väf kring hvarje särskildt stycke, ej heller för inlägg. Om äfven denna anmärkning som regel är fullt befogad, visar dock erfarenheten, att fall förekomma, då undantag från densamma bör göras.

Så importeras hit till landet betydande kvantiteter underlagsväf af jute att användas vid tillverkningen af linoleumsmattor, hvilken väf är upprullad å s. k. bommar af trä. För dessa bommar, vägande dels c:a 9 dels c:a 13 kilogram netto, nödgas importören i öfverensstämmelse med ofvan angifna anmärkningen vid förtullningen betala samma tullsats som för juteväf. Då juteväfven sedermera inom landet användts och träbommarna tömts, exporteras dessa till det utländska juteväfveriet, som ånyo upprullar juteväf å desamma, hvarpå varan afsändes till Sverige, och förtullas bommarna åter på samma sätt som förut. En dylik trafik pågår regelmässigt hela året om vid Göteborgs tullkammare, och samma bommar tullbehandlas i betydande kvantiteter upprepade gånger under årets lopp. Att en ändring härvidlag bör göras, synes mig uppenbart.

Anses emellertid lämpligt, att anmärkningen till nr 445—466 bibehålles oförändrad, så att vid tullbehandling af väfnader afdrag ej får göras för inlägg, bör dock enligt mitt förmenande en kompletterande bestämmelse införas, som föreskrifver, att då juteväf upprullad å bommar af trä förtullas,